

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/106/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7617209145
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:7617209145.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: WM Consulting & Communication, s.r.o., so sídlom v Piešťanoch, na Žilinskej ceste č. 130, právne zastúpeného: Roman Kvasnica a partneri s.r.o., so sídlom v Piešťanoch, na Žilinskej ceste č. 130, proti žalovaným: 1/ A. C., H.. XX.XX.XXXX, C. N. S., H. V.. Č. Č.. XX a 2/ G. E., H.. XX.XX.XXXX, C.L. N. S., H. V.. Z. H. Č.. XX, právne zastúpenej JUDr. Ladislavom Riedlom, advokátom so sídlom v Prešove, na ul. Konštantínovej č. 3308/6, o zaplatenie sumy 4.920,86 Eur s prísl., o odvolaní žalovanej v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 04.05.2018 č.k. 14Csp 186/2017 - 156 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 4.308,37 Eur s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu 1. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom zastavil konanie v časti o zaplatenie istiny 490 Eur. Žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu 4.308,37 Eur spolu s 8 % -ným ročným úrokom z omeškania od 10.09.2014 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 95 %. Žalobcovi vrátil súdny poplatok v sume 112,80 Eur.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaní ako dlžníci dňa 05.02.2007 uzatvorili s právnym predchodcom žalobcu zmluvu o splátkovom úvere. Na jej základe im bol poskytnutý úver vo výške 150.000,- Sk, ktorý sa zaviazali splácať v mesačných splátkach po 2.268,- Sk.

3. Žalovaná v 2. rade namietala svoju pasívnu legitímáciu, a to preto lebo nebola prítomná pri podpisovaní zmluvy, čoho dôkazom malo byť uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prešov zo dňa 23.08.2017. Z tohto uznesenia ale práve naopak vyplýva, že podozrenie žalovanej v 2. rade nebolo potvrdené, pričom z výsluchu žalovaného v 1. rade v rámci policajného vyšetrenia, resp. vyjadrenia právneho predchodcu žalobcu, nepochybne vyplynulo, že zmluva bola uzavretá na pobočke v Prešove a pri podpise nebola prítomná žiadna splnomocnená osoba, dlžníci boli riadne identifikovaní a svojim podpisom vyjadrili súhlas s uzavretím zmluvy. Uvedené skutočnosti potvrdzuje záver, že obaja žalovaní zmluvu riadne podpísali. Žalovaná v 2. rade za účelom preukázania svojich tvrdení nenavrhola vykonanie žiadnych ďalších dôkazov a v tomto ohľade neunesla dôkazné bremeno.

4. V rámci odporu voči platobnému rozkazu právny zástupca žalovanej v 2. rade poukázal na to, že mimoriadne zosplatnenie úveru sa má považovať za odstúpenie od zmluvy a v tejto súvislosti vzniesol námietku premlčania. Predčasné zosplatnenie úveru nemožno zamieňať s odstúpením od zmluvy. Čo sa týka vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, toto sa považovalo za platné a aj keď žalovaná v 2. rade namietala, že dohoda o možnosti predčasného zosplatnenia úveru nebola obsiahnutá v

samotnej zmluve, zo samotnej zmluvy nepochybne vyplýva, že súčasťou zmluvy sú aj všeobecné obchodné podmienky, v rámci ktorých bola takáto možnosť dohodnutá. Úver bol predčasne zosplatnený k 09.09.2014 a k doručeniu žaloby súdu došlo dňa 13.04.2017. Stalo sa tak v rámci plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty, a preto žaloba bola podaná včas a uplatnený nárok nie je premlčaný.

5. Výška uplatnenej istiny sporná nebola a v konaní sa riešila otázka, či žalobcovi patria zmluvné úroky do zaplatenia resp. do splatnosti úveru, teda do predčasnej splatnosti úveru. Rovnako bolo potrebné riešiť otázku, či žalobcovi patria aj úroky z omeškania zo zmluvných úrokov. Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu, teda do splatnosti, žiadať za poskytnutý úver dohodnuté úroky. Rovnako zo zákonom stanovených dôvodov má dodávateľ právo splatnosť posunúť. Niet však zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania aj po dobe splatnosti úveru. Ak úrok nie je splatný do splatnosti, zákon priznáva za zadržanie finančných prostriedkov sankcie, a to či už zákonné napr. úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom alebo zmluvné napr. vo forme dohodnutej zmluvnej pokuty. Prípadná dohoda o úrokoch po splatnosti popri ďalších úrokoch za omeškanie a ďalších sankciách indikuje neprímeraný nárast dlhu v neprospech spotrebiteľa. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Ak spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by spotrebiteľ mal právo držby finančných prostriedkov. Inak by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy.

6. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie priznal žalobcovi iba nezaplatenú istinu so zákonným úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru, t.j. od 10.09.2014 do zaplatenia.

7. Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výroku o uložení povinnosti žalovaným zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 4.308,37 Eur s prísl. a výroku o trovách konania, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná v 2. rade. Navrhla rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedla, že zmluvu nepodpísala. Na základe zmluvy o splátkovom úvere právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému v 1. rade úver vo výške 4.979,09 Eur so splatnosťou na 120 mesiacov a výškou splátky 75,28 Eur. Od splatnosti prvej mesačnej splátky do zosplatnenia úveru 09.09.2014, t.j. od 20.02.2007 do 20.08.2014 má žalobca nárok na plnú sumu mesačnej splátky za 91 mesiacov. Celkovo ide o sumu 6.850,48 Eur. Od zosplatnenia úveru nemá žalobca nárok na zmluvné úroky, čím sa mesačná splátka znížila na 41,50 Eur. Zosplatnením úveru sa tak zmenila splatnosť zvyšných 29 splátok ku dňu 09.09.2014. Od tohto momentu vznikol žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 1.203,50 Eur (41,50 Eur x 29 mesiacov). Spolu vznikol žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 8.053,98 Eur (6.850,48 Eur + 1.203,50 Eur). Ak žalobca eviduje zaplatených 4.665,25 Eur, žalobou tak mohol uplatniť maximálne nárok iba na zaplatenie sumy 3.388,73 Eur.

8. Zo spisu vyplýva, že aj keď žalobca poukázal na všeobecné obchodné podmienky, neunesol dôkazné bremeno preukázania ich platného zakomponovania do zmluvy o splátkovom úvere. Je tomu tak preto, lebo neboli nikým podpísané a so zmluvou neboli neoddeliteľne spojené. Tento dôvod a znenie inkorporačnej doložky v úverovej zmluve podľa ustálenej rozhodovacej praxe znamená, že všeobecné obchodné podmienky sa nikdy súčasťou úverovej zmluvy nestali a tým nimi nebol ani spotrebiteľ viazaný.

9. Žalobca neosvedčil dodržanie dikcie zákona pri zosplatnení úveru podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V zmluve o splátkovom úvere sa o tomto práve po nezaplatení splátky výslovná dohoda nenachádza. Výzvy pred zosplatnením úveru ani samotné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru neboli podložené dôkazom o ich odoslaní, ani doručení žalovaným. Preto nebola banka oprávnená uplatniť právo zosplatnenia úveru. Pri rozhodovaní sa malo vychádzať z prirodzenej splatnosti úveru, ktorá nastala 20.01.2017. To znamená, že k postúpeniu pohľadávky z banky na žalobcu došlo dávno pred týmto dátumom a tým bol porušený § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.

10. Úkon vedúci k predčasnému ukončeniu úveru je platný, pretože zákon ho veriteľovi dovoľuje vykonať, avšak hľadá sa na neho právne odlišne ako zamýšľal právny predchodca žalobcu. Vôľu banky zmluvu ukončiť je potrebné vykladať podľa ustanovenia § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako odstúpenie

od nej, čo zmluvu od začiatku zrušilo. Medzi odstúpením od zmluvy do podania žaloby uplynuli viac než 2 roky, a preto v odpore proti platobnému rozkazu žalovaná v 2. rade vznesla námietku premlčania.

11. Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

12. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

13. Aj keď odvolanie vo veci podala len žalovaná v 2. rade, vzhľadom na postavenie žalovaných v 1. a 2. rade ako nerozlučných spoločníkov podľa ustanovenia § 77 CSP, muselo byť rozhodnutie preskúmané aj vo vzťahu k žalovanému v 1. rade ako ďalšiemu nerozlučnému spoločníkovi, ktorý odvolanie nepodal.

14. V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, žalovaná v 2. rade vo svojom vyjadrení zo dňa 08.02.2018 (č.l. 121 a 122 spisu) spochybnila pasívnu legitimáciu žalobcu v spore v dôsledku porušenia ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách pri postupovaní pohľadávky uplatňovanej v tomto konaní z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu. Ako sa s touto právne významnou skutočnosťou vyrovnal súd prvej inštancie, z odôvodnenia rozhodnutia známe nie je.

15. Podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta.

16. V tomto ustanovení zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky ako špeciálny právny predpis upravoval osobitný postup pri postúpení pohľadávky inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Zákonnými podmienkami pre takéto postúpenie boli existencia splatnej pohľadávky, písomná výzva k zaplateniu a dlžníkove omeškanie so splnením trvajúce nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

17. Pokiaľ ide o ďalšiu právne významnú námietku poukazujúcu na neexistenciu dohody o možnosti predčasného zosplatenia úveru, v tejto súvislosti sa poukázalo iba na to, že takáto možnosť vyplývala zo všeobecných obchodných podmienok tvoriacich súčasť zmluvy. V zmluve o splátkovom úvere uzatvorenej dňa 05.02.2007 je ako druh úveru uvedený spotrebný bezúčelový úver. Ide teda o úver poskytnutý v súlade s ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. Tento právny predpis v ustanovení § 4 ods. 1 vyžadoval pre zmluvu o spotrebiteľskom úvere písomnú formu a to pod sankciou neplatnosti. Ak zákon vyžadoval písomnú formu zmluvy, pre platnosť takéhoto písomného právneho úkonu sa vyžadovalo, aby bol podpísaný zmluvnými stranami, čo je zrejme z ustanovenia § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Všeobecné obchodné podmienky právnym predchodcom žalobcu a ani žalovanými podpísané nie sú. Aké stanovisko k tomuto zásadnému tvrdeniu žalovanej v 2. rade spochybňujúcemu možnosť právneho predchodcu žalobcu žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, zaujal prvoinštančný súd z odôvodnenia rozhodnutia sa zistiť nedá.

18. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

19. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Obdobným spôsobom náležitosti odôvodnenia rozsudku upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 30.06.2016.

20. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkovi konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

21. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa účastníkovi odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

22. Keďže vydanie nepreskúmateľného rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalovanej v 2. rade, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP rozsudok v jeho napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

23. Po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie posúdiť dodržanie zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky a zaujať stanovisko k namietanému nedodržaniu písomnej formy vo vzťahu k dohode umožňujúcej veriteľovi v prípade plnenia v splátkach žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky.

24. Súd prvej inštancie, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

25. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).